

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

12.09 2022–ci il tarixli *F-531*

Nº- li emri ilə təsdiq edilmişdir.

“Yük və baqaj üzrə xəzinədar”

ixtisası üzrə

Təhsil Proqramı (Kurikulum

Bakı – 2022

“Yük və baqaj üzrə xəzinədar” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu): 030218
2. Məşğulluq təsnifatında kodu:
3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi: 4
4. Peşə təhsili pilləsi: Texniki peşə təhsili
5. İxtisasın qrupu: Dəmiryol nəqliyyatında daşıma sənədlərinin emalı və xidməti
6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr: Aviasiya, kosmik raket, dəniz texnikası və nəqliyyat vasitələri
7. Qəbul şərtləri: Tam orta təhsil
8. Tədris müddəti: Tam orta təhsil bazasından: 1 il

Attestasiya: Tələbələrin qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilənlərin attestasiyasının aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

 2

İxtisasın adı: Yük və baqaj üzrə xəzinədar (axşam kursu)									
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil baza)									
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı						Məsləhət saatları
			I			II			
			Həftələr						
			5	10	10	10	2	1	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	20			1	1			1
2	Xarici dildə ünsiyyət	50	2	2	1	1			2
3	Sahibkarlıq	20			1	1			1
4	İKT-dən istifadə	50	2	2	1	1			3
	Baza modulu üzrə cəm:	140	4	4	4	4	0	0	
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	280	8	8	8	8	0	0	
5	Dəmir yollarında yük və kommersiya işlərinin təşkili və idarə edilməsi	40	4	2					2
6	Yük daşımanın planlaşdırılması və təşkili	50	4	3					2
7	Yük tarifləri və digər tutulmalar	50			3	2			2
8	Xüsusi şərtlərlə yük daşıma	30		3					2
9	Yük və kommersiya əməliyyatları	80			4	4			3
10	Açıq hərəkət tərkibində yük daşınmalar	30			1	2			2
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	700	20	20	20	20	0		
	Emalxana (PTM)	140	4	4	4	4			
	İşgötürən	560	16	16	16	16			
	İstehsalat təcrübəsi	80					40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1200	32	32	32	32	40		
	Məsləhət saatları:	20							20
	YEKUN	1220							

*L. A. V.*₃

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu: 1
Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatlar tapmağı, qiymətləndirməni və idarə etməni bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə
Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına işləyir.
2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına davranır.
5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.
Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.
3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal

məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İKT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə üsullarını tətbiq edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur
4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.
Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir..
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.
3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.
Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 2
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməni bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir.
2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir.
3. Empatiya qurur və dinləyir.
4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir.
5. İnamlı ünsiyyət qurur.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarlar qəbul etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir.

2. Problemləri həll edir.
3. Tənqidi və yaradıcı düşünür
4. İcra edir və davamlılığı təmin edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacırır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.
4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.
Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 3
Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacırır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır
5. Büdcəni planlaşdırır
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir
Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 4
Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gündəlik həyatda sadə cümlələr ilə özünü ifadə edir;
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir;
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini təsvir edir;
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir;
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları təsvir edir;
3. Maliyyə ilə bağlı məsələlərdə ünsiyyət qurur;
4. Gündəlik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.
Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir;
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir;
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini şərh edir.

Modulun adı: Dəmir yollarında yük və kommersiya işlərinin təşkili və idarə edilməsi
Modulun kodu: 5
Təlim nəticəsi 1: : Yük daşınmasının təşkilini və yerinə yetirilməsini, yük daşınma növlərini bilir və onların daşınmasına dair tələbləri müəyyən edir, habelə yükgöndərənə (yükalanla) daşıyıcı arasında yaranan qarşılıqlı münasibətləri tənzimləyir, onların hüquq, vəzifə və məsuliyyətini müəyyənləşdirir.
Təlim nəticəsi 2: .Vaqonların xüsusiyyətləri və qatar axını, parkların və yolların ixtisaslaşdırılması, qatarların qəbulu, göndərilməsi və buraxılması qaydalarını bilir.
Modulun adı: Yük daşımının planlaşdırılması və təşkili
Modulun kodu:6
Təlim nəticəsi 1: Yüklərin paketlənməsi və depolanması, yüklərin buraxılış qeydiyyatı, onların saxlanması və ixrac tarixləri haqqında məlumatları bilir.
Təlim nəticəsi 2: Stansiyalardan yüklərin verilməsi və ixracı, təyinat məntəqəsində yükün çəkisinin, ədədlərinin sayının və vəziyyətinin yoxlanılması qaydalarını bilir.
Təlim nəticəsi 3: Yüklərin verilməsi haqqında yük qaiməsində qeydlər aparmağı, yüklərin başqa təşkilatlara ötürülməsi qaydalarını bilir.
Modulun adı: Yük tarifləri və digər tutulmalar
Modulun kodu:7
Təlim nəticəsi 1: Yük tarifləri sisteminin qurulması prinsiplərini, tariflərin xalq təsərrüfatında əhəmiyyətini, yükdaşıma tariflərinin növlərini, tarif bələdçiləri və onlardan istifadə qaydalarını bilir.
Təlim nəticəsi 2: Vergi tutma mexanizmini, vergi yükünün müəyyən edilmə üsullarını bilir, tarif məsafələrinin müəyyən edilməsini bacarır.
Təlim nəticəsi 3: Yük və ödənişlərin kütləsinin yuvarlaqlaşdırılması, yük haqqının hesablanması, əlavə ödənişlər və cərimələrin aparılması qaydalarını bilir.
Təlim nəticəsi 4: Xidmət tarifləri və dəmir yollarının ehtiyacları üçün yüklərin daşınmasının qeydiyyatı, yük haqlarının və yığımlarının hesablanması avtomatlaşdırılması mexanizmini bilir.

Modulun adı: Xüsusi şərtlərlə yük daşıma
Modulun kodu:8
Təlim nəticəsi 1: Təhlükəli mallar və onların təsnifatı, maye yüklər və onların təsnifatı, taxıl yükləri və onların keyfiyyət xüsusiyyətlərini və daşınma qaydalarını bilir.
Təlim nəticəsi 2: Tez xarab olan yüklərin daşınmasını və xüsusiyyətlərini, heyvanlar və heyvan mənşəli xam məhsulların daşınma qaydalarını bilir.
Modulun adı: Yük və kommərşiya əməliyyatları
Modulun kodu: 9
Təlim nəticəsi 1: Mühasibat uçotu və hesabat üçün blankların alınması, saxlanması və xərclənməsi qaydalarını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: Yüklənmək üçün qəbul edilmiş və vaqonlara yüklənmiş mallar haqqında hesabat, təhvil verilmiş yüklərin müsaiyə qaimə formasını və ondan istifadə qaydalarını bilir.
Təlim nəticəsi 3: Sənəd dövriyyəsi, nağd pul hesabatının, yükləmə və boşaltma işlərinin uçotunun aparılması qaydalarını bacarır.
Təlim nəticəsi 4: Nəzarət və audit işinin təşkili qaydalarını bilir.
Modulun adı: Açıq hərəkət tərkibində yük daşınmalar
Modulun kodu: 10
Təlim nəticəsi 1: Açıq vaqonda daşınan yüklərin xarakteristikası, daşıma zamanı yükə təsir edən qüvvələr, yükün yüklənməsi və bərkidilməsi üçün texniki şərtlər, malların yerləşdirilməsi üçün əsas tələblər, yükləmə əndazələri haqqında bilir.
Təlim nəticəsi 2: Açıq hərəkət tərkibində yükün yerləşdirməsinin seçimi və bərkidilməsi üsullarını, texniki şərtlərdə nəzərdə tutulmayan malların yerləşdirilməsi və təmin edilməsi qaydalarını bilir.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
 - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi";
 - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə "Xarici dil", "Fiziki tərbiyə".
 - 2.3. "İnformatika" fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində "İnformatika" fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. "Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları "əsas xarici dil" əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında" qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə "Peşə təhsili haqqında" qanununun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.
9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may

2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.

10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.